

пәні бойынша оқыту
бағдарламасының (Syllabus)
кестірішілік парағы

Нысан
ПМУ ҰСН 7.18.3/37

Қазақстан Республикасының білім және ғылым министірлігі
С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті
Қаржы кафедрасы

5В050900 «Қаржы» мамандығының студенттеріне арналған
«Салық және салық салу»

ПӘНІ БОЙЫНША ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ (Syllabus)

Павлодар

Пәні бойынша оқыту
бағдарламасын (Syllabus)
бекіту парағы

Нысан
ПМУ ҰС Н 7.18.3/38

БЕКІТЕМІН

ҚЭФ деканы

_____ Т.Я. Эрназаров
« ____ » _____ 20 ж

Құрастырушы: аға оқытушы Амерханова А.Х. _____

Қаржы кафедрасы

5B050900 «Қаржы» мамандығының күндізгі оқу нысанындағы
студенттеріне арналған «Салық және салық салу»

пәні бойынша оқыту бағдарламасы (Syllabus)

Бағдарлама « ____ » _____ 20_ ж. бекітілген жұмыс оқу бағдарламасының негізінде
әзірленген.

201_ ж. « ____ » _____ кафедра отырысында ұсынылған № _____ хаттама.

Кафедра меңгерушісі _____ Н.С. Кафтункина 20_ ж. « ____ » _____

Факультет _____ оқу-әдістемелік _____ кеңесімен
құпталған _____ 20_ ж. « ____ » _____ № _____
хаттама

ОӘК төрағасы _____ А.Б. Темиргалиева 20_ ж. « ____ » _____

1 Оқытушылар туралы мәліметтер және байланысу ақпараттары

Амерханова Айгерим Хайруллақызы - Қаржы кафедраның аға оқытушысы

Кафедрадағы қабылдау сағаттары кеңес беру кестесіне сәйкес жүргізіледі.

Кафедраның телефоны 67-36-43, ішкі 172, 511 аудиториясы.

2 Пән туралы мәліметтер

«Салық және салық салу» міндетті компонент пәндеріне кіреді. Сабақ түрі бойынша жіктелген аудиторлық сағаттың жіктелуі күнтізбелік жоспарда көрсетілген.

3 Пәннің еңбек сыйымдылығы

Семестр	Кредиттар саны	Аудиториялық сабақ түрлері бойынша қарым-қатынас сағаттарының саны						Студенттің өздік жұмысының сағат саны		Бақылау нысаны
		барлығы	Дәріс	практика	Зертханалық	студиялық	жеке	барлығы	СОӨЖ	
4	3	45	30	15	-	-	-	90	-	Емтихан
Барлығы	3	45	30	15	-	-	-	90	-	

4 Пәннің мақсаты және міндеттері

Пәннің мақсаты - мемлекетіміздің салық саясатының қалыптасуынан бастап, салық жүйесінің құрылымы мен нақты бір маңызды салық түрлерінен салықтың алынуы бойынша студенттің теориялық және практикалық білімін кешенді қалыптастыру болып табылады.

Пәннің міндеті:

□ салықтар мен салық салу жүйесінің қызмет етуінің теориялық аспектілерін оқып үйрену, яғни салықтардың экономикалық мазмұнын қарастырумен бірге салықтардың функциялары мен принциптерін, Қазақстан Республикасында салықтар мен салық жүйесінің құрылуы мен тарихи дамуының кезеңдерін, еліміздегі салық реформаларының негізгі концепциялық бағыт-бағдарын ашып қарастырып оқыту;

□ салық салудың практикалық есептіліктерін терең қарастырумен қатар, нақты салық түрлерінің практикалық есептелуін жетік меңгеру, салық заңдарын жан-жақты оқып үйренумен бірге салықтық тетіктердің асер етуін оқып-білу. Қазақстан Республикасының салық заңнамасына «бой алдыру».

5 Білімге, икемділікке және машықтарға қойылатын талаптар

Осы пәнді меңгеру нәтижесінде студент білуге тиісті :

- салықтың мағынасын және салық жүйесінің принциптерін;
  - салық төлеушілердің құқықтарын және міндеттерін;
  - салықтың функцияларын;
  - мемлекеттік қаржы жүйесінде салықтардың ролін;
  - хаңгерлік және жеке тұлғалардың есеп-қисап ретінде салық міндеттемелерің;
  - салық төлеушілердің салықтық заң шығару бұзуының артынан жауаптылығын;
  - салық органдардың құрылысын.
- істеуге тиісті:
- салық салу объектісін және салық төлеушісін айқын анықтау;
  - салық сомасын есептеу;
  - салық салынатын айналымдарды және табыстарды анықтау.

Қазақстанның салық заңнамасына еркін түрде бейімделуі және нақты салықтың түрлерін тәжірибелік тұрғыда есептеп білуі қажет.

6 Пререквизиттер

Осы пәнді меңгеру үшін төмендегі пәндерді меңгеру кезінде алынған білім, икемділік және дағды-машықтар қажет: «Экономикалық теория», «Менеджмент», «Макроэкономика», «Микроэкономика», «Бухгалтерлік есеп және аудит», «Қаржы» (теория және оны ұйымдастыру).

7 Постреквизиттер

Пәнді меңгеру кезінде алынған білім, икемділік және дағды-машықтар келесі пәндерді меңгеру үшін қажет: «Шет мемлекеттер салығы», «Қаржы менеджменті», «Корпоративтік қаржы», «Банк ісі».

8 Пәннің тақырыптық жоспары

8.1 5B050900 «Қаржы» мамандығы күндізгі оқу формасы

№ р/с	Тақырыптардың атауы	Сабақ түрлері бойынша байланыс сағаттарының саны		
		дәріс	практикалық (сем)	СӨЖ
1 бөлім. Салықтардың қызмет етуінің теориялық негіздері				
1	1-тақырып. Салықтардың экономикалық мәні мен табиғаты	2	1	6
2	2-тақырып. Қазақстан Республикасының салық жүйесі: құрылу кезеңдері мен бүгінгі жағдайына сипаттама	2	1	6
3	3-тақырып. Салық саясаты және оның мемлекетіміздің экономикалық саясатындағы алатын орны. Салық механизмі.	2	1	6
2 бөлім. Меншікке салынатын салықтар				
4	1-тақырып. Көлік құралдарына салынатын салық	1	-	3
5	2-тақырып. Жер салығы	1	-	3
6	3-тақырып. Мүлік салығы	1	-	3
197				
3 бөлім. Тұтынғанға салынатын салықтар				
81- тақы рып. Қос ылға н құн сал ығы (ҚҚ С)3	2-тақырып. Акциздер	1	1	3
4 бөлі м. Таб ысқ а сал ына тын сал ықт ар				
199				

101- тақы рып. Кор пора тивт ік таб ыс сал ығы 3	2-тақырып. Жеке табыс салығы	2	1	6
11	3-тақырып. Шет елдік заңды және жеке тұлғалардың табыстарына салық салу ерекшеліктері	1	1	3
12	4-тақырып. Әлеуметтік салық	1	1	3
13	5-тақырып. Экспортқа рента салығы. Жер қойнауын пайдаланушыларға салық салу	1	1	3
5 бөлі м. Арн айы сана ттар дағ ы сал ық төле уші лерг е арн алға н арн аул ы сал ық реж имд ері				
1314				

151- тақы рып. Ойы н бизн есте ріне сал ық салу 1	2-тақырып. Шағын бизнес субъектілеріне арналған арнаулы салық режимі (АСР)	2	1	6
16	3-тақырып. Шаруа немесе фермер қожалықтары үшін арнаулы салық режимі	2	1	6
17	4-тақырып. Ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіруші заңды тұлғалар мен селолық тұтыну кооперативтері үшін арнаулы салық режимі	2	1	6
6 бөлі м. Бюд жет ке төле неті н басқ а да мінд етті төле мде р				
1618				

БА РЛ ЫҒ Ы1 - та қы ры п. Ал ым да р, тө ле мд ер жә не ба ж да р2	30	15	90	

9 Пәннің қысқаша сипаттамасы

Салықтардың экономикалық мәні. Салық және салық салу жүйесінің құрылу негіздері. Қазақстан Республикасының салық жүйесінің қалыптасу кезеңдері және оның қазіргі кездегі жағдайына сипаттама. Салық саясаты және оны жүзеге асыру механизмі. Заңды және жеке тұлғалардың мүлкіне салынатын салық. Көлік құралдарына салынатын салық. Жер салығы. Арнаулы салық режимі және оны қолдану ерекшеліктері. Қосылған құнға салық. Акциздер Корпоративті табыс салығы. Жеке табыс салығы. Әлеуметтік салық. Жер қойнауын пайдаланушыларға салынатын салықтар мен арнайы төлемдер. Алымдар. Табиғи ресурстарды қолданғаны үшін радиожилік спектрін пайдаланғаны үшін және жарнамалар орналыстырылғаны үшін төлемақылар. Мемлекеттік баж: экономикалық табиғаты, қолдану қажеттілігі және есептеу тәжірибесі. Мемлекеттік кеден қызметінде мемлекеттік салық, қызметін ұйымдастыру және олардың функциялары.

10 Курс компоненттері

10.1 Дәріс сабақтарының мазмұны

1 бөлім. Салықтардың қызмет етуінің теориялық негіздері

1 тақырып. Салықтардың экономикалық мәні мен табиғаты

Салықтардың пайда болуы мен қажеттілігі. Салық формасының эволюциясы. Салықтардың арнайы белгілеріне қарай жіктелуі. Салықтардың ұйымдастырушылық нысанының белгілері. Салықтардың мәні. Салықтардың функциялары. Салықтар экономикалық категория ретінде.

Салықтардың қызмет етуінің себептері мен жағдайлары. Салықтардың міндеті. Салықтардың ұлттық табысты қайта бөлудегі ролі. Салықтардың фискалдық мәні. Салықтарды экономикалық ынталандыру мақсатында қолданылуы.

Салық элементтері туралы ұғым. Салықты төлеу көзі. Салық салынатын және салық салынбайтын табыс. Салық салынбайтын минимум. Салық ставкасы және оның салық салу жүйесіндегі маңызы. Салық ставкаларының түрлері. Пропорционалды, прогрессивті салық салу. Оларды қолданудың экономикалық жағдайлары. Салық жеңілдіктері. Салықтық несие және олардың түрлері. Салық жеңілдіктерінің өндірісті ынталандыру мен кірістерді реттеудегі маңызы.

Салық салу принциптері, оларға сипаттама және салық салу жүйесін құрудағы ролі. Вагнер принциптері. Нарықтық экономика жағдайында салық салу принциптерінің жүзеге асырылуы.

2 тақырып. Қазақстан Республикасының салық жүйесі: құрылу

кезеңдері мен бүгінгі жағдайына сипаттама

«Салық жүйесі» ұғымының экономикалық мазмұны. Салық жүйесінің құрылымы. Үйлесімді салық жүйесінің принциптері. Салық жүйесінің ерекше сипаты, артықшылығы мен кемшіліктері. Салық жүйесі функцияларына жалпы сипаттама. Салық салу міндеттемесінің принциптері. Салық салудың әділдігі принципі.

Қазақстан Республикасы салық жүйесінің қалыптасуы мен реформалау кезеңдері. Салық жүйесінің дамуының әрбір кезеңіне баға беру. Бүгінгі салық реформасының концепциясы. Қазақстан Республикасы бүгінгі салық жүйесінің дамуына сипаттама. Қазақстан Республикасының салық жүйесіндегі салықтардың түрлері мен міндетті төлемдер. Салықтардың жіктелуі.

Қазақстанның салық заңдылықтары. Қазақстан Республикасында салықтарды бюджет жүйесінің буындары бойынша бөлу. Салық заңдылықтарына сәйкес салық төлеушілердің құқығын қорғауды қамтамасыз ету.

Қазақстан Республикасында салық жүйесін басқару. Салық жүйесі органының құрамы мен құрылымы. Салық қызметі органдарының міндеттері, құқығы және функционалдық міндеттемелері.

3 тақырып. Салық саясаты және оның мемлекетіміздің экономикалық саясатындағы алатын орны. Салық механизмі.

Салық саясатының экономикалық мазмұны. Салық саясатының мақсаты мен міндеттері. Салық саясаты мемлекеттің экономикалық қаржылық және фискалдық саясатының құрамдас бөлігі. Салық саясатының экономиканы дамыту ерекшеліктері мен өзара байланысы. Қазақстанда салық саясатының қалыптасуы мен ерекшеліктері. Салық саясатының типтері, олардың нарықтық экономиканың даму үлгілерімен байланысы. Салық саясатының мемлекеттің ең негізгі экономикалық саясатын жүзеге асырудағы рөлі. Қазақстанның бүгінгі салық саясаты және олардың тиімділігі.

«Салық механизмі» ұғымының экономикалық мәні. Салық механизмінің құрылымы. Салық механизмінің мемлекеттің салық саясатын жүргізудегі ролі. Салық механизмінің негізгі элементтеріне сипаттама. Салықтық жоспарлау және болжау. Салықтық бақылау. Нарықтық экономикадағы салықтық реттеу. Нарықты мемлекеттік реттеудің түрлі типтері. Салықтар мемлекеттік реттеудің негізгі тетігі ретінде. Салықтық реттеудің міндеттері.

Салықтық реттеу экономиканың қаржылық реттеудің нысаны ретінде. Салықтық реттеу тетіктері және оларға сипаттама.

2 бөлім. Меншікке салынатын салықтар

1 тақырып. Көлік құралдарына салынатын салық

Меншікке салынатын салықтардың экономикалық мазмұны және табиғаты. Көлік құралдарына салынатын салықтардың жіктелуіне сипаттама. Көлік құралдарына салынатын салалықтың құрылу негіздері. Көлік құралдарына салынатын салықтар реформалаудың негізгі кезеңдері мен олардың мақсаттары. Көлік құралдарына салынатын салықты төлеушілер.

Салық салу объектісі. Салық ставкалары: құрылу ерекшеліктері және қолдану механизмі.

Көлік құралы салығынан босатылатын тұлғалардың категориясы. Көлік құралдарына салықты есептеу тәртібі және төлеу мерзімі. Салықты төлеу мерзімдері. Салықты төлеу мерзімі кезіндегі көлік иелерінің жауапкершілігі. Салық есептілігі.

2 тақырып. Жер салығы

Жер салығының экономикалық мазмұны және жер салығының жіктелуіне сипаттама. Жерге салық салу кезінде салықтарды реттеу функциясы. Салық салу мақсатындағы жер категориясы. Жер салығының төлеушілері Салық салу объектісі және салық салу базасы. Жер салығын төлемейтін салық төлемейтін тұлғалар. Жекелеген жағдайларда жер салығын төлеушіні айқындау. Жер салығын алудың негіздері. Жер салығының салық ставкаларының құрылымы. Бонитет балы.

Ауылшаруашылығы мақсатындағы жерлерге салынатын базалық салық ставкалары. Әр түрлі категориядағы жерлерге салық салу ерекшеліктері. Жеке тұлғаларға берілетін ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлерге салық салу. Ауыл шаруашылығына арналған, ауыл шаруашылығы мақсаттары үшін пайдаланылатын жерлерге салық салу. Елді-мекендердің жерлеріне үй іргесіндегі жер учаскелерін қоспағанда салық салу ерекшеліктері. Үй іргесіндегі жер учаскелеріне салынатын базалық салық ставкалары. Елді-мекендерден тыс орналасқан өнеркәсіп жерлеріне салынатын базалық салық ставкалары. Елді-мекендер шегінде орналасқан өнеркәсіп жерлеріне салық салу ерекшеліктері. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың, орман қоры мен су қорының жерлеріне салық салу ерекшеліктері.

Жер салығының ставкасын реттеу: мәні, қажеттілігі және қолдану тәртібі.

Жер салығын есептеу және төлеу механизмі. Заңды тұлғалардың салығын төлеу мерзімі және есептеу тәртібі. Жеке тұлғалардың салығын төлеу мерзімі және есептеу тәртібі. Салық кезеңі. Салық есептілігі.

3 тақырып. Мүлік салығы

Мүлік салығының экономикалық мәні мен табиғаты. Заңды және жеке тұлғалардың мүлкіне салық салу кезінде салық функцияларын өткізу. Мүлік салығының жіктелуіне жалпы сипаттама. Заңды тұлғалар мен дара кәсіпкерлерге салынатын мүлік салығының құрылу негіздері. Мүлік салығын төлеушілер. Мүлік салығын төлеушілер болып табылмайтын тұлғалар. Жекелеген жағдайларда салық төлеушіні айқындау. Салық салу объектісі. Заңды тұлғалар мен дара кәсіпкерлерге салық салудың объекті бойынша салықтық базасы. Салықты есептеу және төлеу тәртібі. Салық кезеңі. Салық есептілігі.

Жеке тұлғалардың мүлкіне салық құрылымының ерекшеліктері. Жеке тұлғалардың мүлік салығын төлеушілер. Мүлік салығын төлеуден босатылған жеке тұлғалардың категориялары. Жекелеген жағдайларда салық төлеушіні айқындау. Жеке тұлғалардың мүліктік салық салу объектісі. Салық базасы. Салық салу объектісі бойынша салық базасын анықтау тәртібі. Жеке

тұлғалардың мүлкінің салық ставкасы және ерекшеліктері мен қолданылуы. Салықты төлеу мен есептеу тәртібі.

3 бөлім. Тұтынғанға салынатын салықтар

1 тақырып. Қосылған құн салығы (ҚҚС)

Тұтынғанға салынатын салықтың экономикалық мазмұны мен табиғаты. Қосылған құн салығының экономикалық мәні, жіктелуіне сипаттама. Қазақстанда ҚҚС енгізудің қажеттілігі мен алғы шарттары. ҚҚС артықшылықтары мен кемшіліктері. ҚҚС негізгі құрылымы. ҚҚС төлеушілер: түзету тәртібі және салық есебінен шегерімдер. ҚҚС салу объектісі. Салық салынатын айналым. Салық салынбайтын айналым. Тауарды, қызмет көрсетулерді өткізу орны.

Салық салынатын айналым мөлшерін анықтау ерекшеліктері. Салық салынатын айналым мөлшерін қолдану механизмі және оның экономикалық мәні. ҚР ҚҚС төлеуші болып табылмайтын және қызметін жүзеге асырмайтын резидент еместен жұмыстар, қызмет көрсетулер сатып алу кезінде салық салынатын айналымның ерекшеліктері.

ҚҚС ставкалары және оларды қолдану тәртібі. Нөлдік ставка бойынша ролі және экономикалық мәні. Нөлдік ставка бойынша салық салынатын айналымдарға сипаттама және нөлдік ставканы қолдану қажеттілігінің негізі. Нөлдік ставканы қолдану және ҚҚС босатудың арасындағы қағидалық айырмашылықтары.

Салық салынатын импорт. Салық салынатын айналым мөлшерін айқындау тәртібі. ҚҚС босатылған импорттық айналымдар.

Бюджетке төленуге тиісті ҚҚС бойынша салық сомасын есептеу алгоритмі. Есепке жатқызылатын ҚҚС сомасы. Есепке жатқызылмайтын ҚҚС. Есепке жатқызылатын ҚҚС сомасын түзету. ҚҚС салынбайтын өткізу бойынша айналымдар болған кезде ҚҚС есепке жатқызу тәртібі. Есепке жатқызылатын барабарлық (пропорциональный) және бөлек есептеу әдісі бойынша ҚҚС айқындау.

Салынатын айналым бойынша бюджетке төленуге тиісті ҚҚС есептеу тәртібі және төлеу мерзімі. ҚҚС бойынша салық кезеңі. Салық декларациясын тапсыру мерзімі.

2 тақырып. Акциздер

Акциздер мәні мен экономикалық табиғаты. Акциздер функциялары. Акциздердің даму эволюциясы. Акцизделетін тауарлар тізбесін айқындау ерекшеліктері: мақсаты, критерилері. Салық саясатын жүргізудегі акциздердің ролі.

Қазақстанның салық жүйесіндегі акциздердің қызмет ету ерекшеліктері. Акцизді төлеушілер. Акциздік тауарлар тізбесі. Акциз ставкалары және оларды қолдану ерекшеліктері. Қазақстан Республикасында өндірілетін, өткізілетін акцизделетін тауарларға салық салу. Салық базасы. Салық салу объектісі. Жеңілдіктер.

Акцизделетін тауарлардың импортына салық салу. Импортталатын

акцизделетін тауарлардың салық базасы. Акцизден босатылған акцизделетін тауарлардың импорты. Импорттталатын акцизделетін тауарларға акциз төлеу тәртібі және мерзімі.

4 бөлім. Табысқа салынатын салықтар

1 тақырып. Корпоративтік табыс салығы

Қазақстанда заңды тұлғалардың табысына салық салудың дамуы. Корпоративтік табыс салығының экономикалық мазмұны мен салық жүйесіндегі алатын орны (КТС). Корпоративтік табыс салығының құрылу негіздері. Салық салу объектілері және төлеушілер. Салық салу базасын анықтау тәртібі.

Жылдық жиынтық табыс: құрамы мен құрылымы. Жылдық жиынтық табысты түзету. Оларды қолданудың ерекшеліктері мен шегерімдері, тіркелген активтердің шығып қалуынан түсетін көлемін айқындау механизмі. Тіркелген активтердің есебі. Салық мақсаты үшін амортизациялық аударымдарды есептеу тәртібі. Келесі шығыстар шегерімі - эксплуатацияға, ремонтқа, активтерді ұстауға кетеді. Тіркелген активтер бойынша басқа да шегерімдер бар. Табыстар және шегерімдерді түзету. Табысқа салық салуды есептеу механизмі. Салық салынатын табысты азайту және салық төлеушілердің кейбір санаттарына салық салудан босату. Коммерциялық емес ұйымдарға салық салу тәртібі. Әлеуметтік салада қызметін жүзеге асыратын ұйымдарға салық салу.

Инвестициялық салық преференциялары. Салық преференцияларының салаларға орналастырылуы және экономикалық мазмұны. Преференциялардың объектісі. Преференцияларды қолдану әдістері. Преференция объектілерінің салықтық есепке алу ерекшеліктері.

Туынды қаржы құралдары. Свопты қоспағанда, туынды қаржы құралдары бойынша табыс. Своп бойынша табыс. Хеджерлеу операциялары бойынша салық есебінің ерекшеліктері. Салық есебінің базалық активті жеткізу жолымен атқарылатын кездегі ерекшеліктері.

«Залал» ұғымы. Салық мақсаты үшін залалдарды ауыстыру тәртібі. Арнаулы салық режимдерін қолданатын салық төлеушілерге КТС есептеу ерекшеліктері. Аванстық төлемдер: есептілігі және қолдану тәртібі. КТС төлеу мерзімі. Салық кезеңі. Салық есептілігі. Төлем көзінен ұсталатын КТС ерекшеліктері.

ҚР арнайы экономикалық аймақтар: құру мақсаты, экономикалық талаптары және сипаттамасы. Арнайы экономикалық аймақтардың аумақтарында қызметін жүзеге асыратын ұйымдарға салық салу ерекшеліктері.

2 тақырып. Жеке табыс салығы

Азаматтардың табысына салық салу жүйесінің эволюциясы және экономикалық мазмұны. Жеке тұлғалардың табысына салық салудың негізгі принциптері. Жеке тұлғалардың табысына салық салудың негізгі принциптері. Жеке табыс салығының құрылу формалары.

Қазақстандағы жеке табыс салығы және оның дамуы. Жеке табыс салығының құрылу негізі. Жеке табыс салығын төлеушілер. ҚР-ның резиденті

болып табылатын шет елдіктің және азаматтығы жоқ адамның табыстарына салық салу ерекшеліктері. Салық салу объектілері. Салық салуға жатпайтын табыстар. Жылдық жиынтық табыстың салық салынбайтын мөлшері. Салық ставкалары. Салық кезеңі.

Төлем көзінен салық салынатын жеке тұлғалардың салықты төлеу тәртібі және есептеу ерекшеліктері. Қызметкердің табысы және оларға сипаттама. Салық шегерімдері. Жеке тұлғаның салық агентінен алатын табысы. Жинақтаушы зейнетақы қорларынан төленетін зейнетақы төлемдері. Девиденттер, сыйақылар, ұтыстар түріндегі табыс. Стипендиялар. Жинақтаушы сақтандыру шарттары бойынша табыс. Салық агентімен декларацияны табыс ету тәртібі.

Төлем көзінен салық салынбайтын табыстар. Төлем көзінен салық салынбайтын табыстардың түрлері. Мүліктік табыс. Жеке нотариустар мен адвокаттардың табысы. Дара кәсіпкердің табысы. Басқа табыстар.

Жеке табыс салығы бойынша декларация. Жеке резидент тұлғалардың санаттары бойынша ЖТС табыс ету міндеттері. Декларацияны табыс ету тәртібі және мерзімдері.

3 тақырып. Шет елдік заңды және жеке тұлғалардың табыстарына салық салу ерекшеліктері

Халықаралық салық салудың негізгі принциптері. Резиденттікті айқындау тәртібі. Резидент еместер. Резидент еместердің тұрақты мекемесі.

Резидент еместің ҚР-дағы табыстарының түрлері. Салық салынатын табысты айқындау.

ҚР қызметін тұрақты мекеме арқылы жүзеге асыратын резидент емес заңды тұлғалардың табыстарына корпоративтік табыс салығын салуды есептеу және төлеуді анықтау ерекшеліктері. Таза табысқа салық салу тәртібі. Жекелеген жағдайларда табыстарға салық салу тәртібі. Резидент емес жеке тұлғалардың төлем көзінен табыс салығын есептеу, ұстау және аудару тәртібі.

Қазақстан Республикасында тұрақты мекемесі жоқ резидент емес заңды тұлғалардың шет елдік қызметкерлерінің табыстарына салық салу тәртібі.

Шетелдіктер және азаматтығы жоқ адамдар табыс ететін жеке табыс салығы мен табыстардан әлеуметтік салық бойынша декларацияны табыс ету.

Резидент емес жеке тұлғаның табыстарына жекелеген жағдайларда салық салу тәртібі. Жеке табыс салығы бойынша декларацияны табыс ету.

4 тақырып. Әлеуметтік салық

Әлеуметтік салықтың мазмұны және экономикалық табиғаты. Қазақстандағы әлеуметтік салықтың дамуы. Әлеуметтік салықтың элементтеріне жалпы сипаттама. Әлеуметтік салықты төлеушілер. Әлеуметтік салық бойынша салық салу объектісін анықтау. Әлеуметтік салық бойынша салық салынатын базаға жатқызылмайтын табыстар. Әлеуметтік салық ставкалары. Әлеуметтік салықты есептеу тәртібі мен төлеу мерзімдері.

Мемлекеттік мекемелердің әлеуметтік салықты есептеу ерекшеліктері. Құрылымдық бөлімшелер бойынша салықты есептеу және төлеу тәртібі.

Арнаулы салық режимдерін қолданатын төлеушілердің әлеуметтік салық бойынша салық есептілігін есептеу, төлеу және табыс ету ерекшеліктері.

Әлеуметтік салық бойынша салық кезеңі. Декларацияны табыс ету тәртібі.

5 тақырып. Экспортқа рента салығы. Жер қойнауын пайдаланушыларға салық салу

Рента салығының талаптары және экономикалық мазмұны. Экспортқа салынатын рента салығының элементтеріне сипаттама. Салық салу субъектісі мен объектісі. Экспортқа өткізілетін шикі мұнайдың, газ конденсатына рента салығының есептеу және ставканы қолдану тәртібі. Экспортқа өткізілетін көмірге рента салығы. Салық кезеңдері. Есептілікті табыс ету және төлеу мерзімі.

ҚР жер қойнауын пайдаланушылардың төлемдері және салық жүйесінің дамуы. Жер қойнауын пайдалану бойынша операцияларды жүргізу жөніндегі қызметке салық салу. Жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларға жатпайтын қызметке салық салу. Жер қойнауын пайдалануға арналған келісім-шарттар бойынша бөлек салықтық есепке алуды жүргізудің негізгі принциптері.

Жер қойнауын пайдаланушылардың арнайы төлемдері. Бонустар. Қол қойылатын бонус. Коммерциялық табу бонусы. Тарихи шығындарды өтеу бойынша төлем. Мұнайға арналған пайдалы қазбаларды өндіру салығы. Кең таралған пайдалы қазбаларды қоспағанда минералды шикізатқа пайдалы қазбаларды өндіру салығы. Кең таралған пайдалы қазбаларға, жер асты сулары емдік балшықтарға пайдалы қазбаларды өндіру салығы. Салық кезеңі, салық декларациясы және төлеу мерзімі. Экспортталынатын шикі мұнай мен газ конденсатына салынатын ренталық салықтың төлеушілері, салық объектісі және салық базасы. Ренталық салық ставкаларының құрылу негіздері. Есептеу мерзімі, төлеу уақыты және салықтық декларация.

Үстеме пайда салығының рөлі және экономикалық мазмұны. Салық базасы. Үстеме пайда салығының есептеу механизмі және төлеу тәртібі. Салық декларациясын табыс ету және салықты төлеу мерзімі.

5 бөлім. Арнайы санаттардағы салық төлеушілерге арналған арнаулы салық режимдері

1 тақырып. Ойын бизнестеріне салық салу

Ойын бизнесіне салықты бекітудің экономикалық мазмұны. Ойын бизнесі салығын төлеушілер. Салық салу объектісі. Ойын бизнесіне салық салу мөлшерлемесі құрылымының ерекшеліктері. Салық төлеу кезеңдері. Салықты төлеу мерзімі және есептеу тәртібі. Ойын бизнесі салығын төлеушілердің қосымша төлемі. Ойын бизнесі салығын төлеушілердің салық кезеңіндегі табысының шекті мөлшерлемесі. Қосымша төлемді есептеу және төлеу тәртібі. Салық декларациясын табыс ету мерзімі.

Тіркелген салық: мәні, құрылу ерекшеліктері және әрекет ету салалары. Тіркелген салық төлеушілер. Тіркелген салық салу объектілері. Тіркелген салық салу ставкасы. Айына салық салу бірлігіне тіркелген салықтың ең төмен

жоғары базалық ставкаларының мөлшері. Тіркелген салық бойынша салық кезеңі. Тіркелген салықты есептеу тәртібі және төлеу мерзімі. Салық декларациясын табыс ету мерзімі.

2 тақырып. Шағын бизнес субъектілеріне арналған арнаулы салық режимі (АСР)

Арнаулы салық режимінің экономикалық мазмұны, бекітілуі және мақсаты (АСР). Арнаулы салық режимдерін шағын бизнес субъектілері үшін салалар бойынша таралуы. Арнаулы салық режимін қолдану шарттары. АСР Қазақстанда дамуы. АСР қолдану ерекшеліктері және сипаттамасы.

Патент негізіндегі арнаулы салық режимі: жайылу салалары, қолдану тәртібі. Оңайлатылған декларация негізіндегі арнаулы салық режимі: мазмұны, қолдану шарттары және төлеу мерзімі.

3 тақырып. Шаруа немесе фермер қожалықтары үшін арнаулы салық режимі

Шаруа немесе фермер қожалықтары үшін арнаулы салық режимінің экономикалық мәні. Ауыл шаруашылығы саласын дамытуды қолдау мақсатында мемлекеттік саясатты жүргізудегі арнаулы салық режимінің ролі.

Бірыңғай жер салығы негізінде АСР құрылу ерешеліктері. Салық салу объектісі. Салық ставкасы. Жер учаскесін жалға беру кезіндегі салық салу ерекшеліктері. Бірыңғай жер салығы бойынша салық есептілігі. Жекелеген салықтар мен бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің есептеу ерекшелігі және төлеу тәртібі.

4 тақырып. Ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіруші заңды тұлғалар мен селолық тұтыну кооперативтері үшін арнаулы салық режимі

Ауыл шаруашылығы өнімдерін өндірушілер үшін арнаулы салық режимдерінің экономикалық мазмұны. Ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіруші заңды тұлғалар мен селолық тұтыну кооперативтері арнаулы салық режимін қолдану шарттары.

Патент беру тәртібі. Патент құнынан кіретін салықтарды есептеу мен төлеу ерекшеліктері. Патент құнына кірмейтін салықтар мен басқа да міндетті төлемдерді есептеу мен төлеу тәртібі және олар бойынша салық есептілігін тапсыру ерекшеліктері.

6 бөлім. Бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер

5 тақырып. Алымдар, төлемдер және баждар

Алымдар, төлемақылар, баждар және аударымдардың экономикалық мазмұны. Салықтардың, алымдар, төлемақылар, баждар және аударымдардың жалпы және ерекшеленген белгілері.

Тіркеу алымдары. Автокөлік құралдарының ҚР-ның аумағымен жүргені үшін алым. Аукциондардан алынатын алым. Жекелеген қызмет түрлерімен айналысу құқығы үшін лицензиялық алым. Телевизия және радио хабарларын тарату ұйымдарына радиожилік спектрін пайдалануға рұқсат берген үшін алым. Жер учаскелерін пайдалалғаны үшін төлемақы. Жер үсті көздерінің су

ресурстарын пайдаланғаны үшін төлемақы. Қоршаған ортаға эмиссия үшін төлемақы. Жануарлар дүниесін пайдаланғаны үшін төлемақы. Орманды пайдаланғаны үшін төлемақы. Ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды пайдаланғаны үшін төлемақы. Радиожиілік спектрін пайдаланғаны үшін төлемақы. Қалааралық және халықаралық телефон байланысын, сондай-ақ ұялы байланысты бергені үшін төлемақы. Кеме жүзетін су жолдарын пайдаланғаны үшін төлемақы. Сыртқы жарнаманы орналастырғаны үшін төлемақы. Мемлекеттік баж. Консулдық алым.

10.2 Практикалық (семинар, зертханалық, студиялық, жеке) сабақтардың мазмұны және тізімі

1 бөлім. Салықтардың қызмет етуінің теориялық негіздері

1 тақырып. Салықтардың экономикалық мәні мен табиғаты

Салықтардың пайда болуы мен қажеттілігі. Салық формасының эволюциясы. Салықтардың арнайы белгілеріне қарай жіктелуі. Салықтардың ұйымдастырушылық нысанының белгілері. Салықтардың мәні. Салықтардың функциялары. Салықтар экономикалық категория ретінде.

Салықтардың қызмет етуінің себептері мен жағдайлары. Салықтардың міндеті. Салықтардың ұлттық табысты қайта бөлудегі ролі. Салықтардың фискалдық мәні. Салықтарды экономикалық ынталандыру мақсатында қолданылуы.

2 тақырып. Қазақстан Республикасының салық жүйесі: құрылу кезеңдері мен бүгінгі жағдайына сипаттама

«Салық жүйесі» ұғымының экономикалық мазмұны. Салық жүйесінің құрылымы. Үйлесімді салық жүйесінің принциптері. Салық жүйесінің ерекше сипаты, артықшылығы мен кемшіліктері. Салық жүйесі функцияларына жалпы сипаттама. Салық салу міндеттемесінің принциптері. Салық салудың әділдігі принципі.

3 тақырып. Салық саясаты және оның мемлекетіміздің экономикалық саясатындағы алатын орны. Салық механизмі.

Салық саясатының экономикалық мазмұны. Салық саясатының мақсаты мен міндеттері. Салық саясаты мемлекеттің экономикалық қаржылық және фискалдық саясатының құрамдас бөлігі. Салық саясатының экономиканы дамыту ерекшеліктері мен өзара байланысы. Қазақстанда салық саясатының қалыптасуы мен ерекшеліктері. Салық саясатының типтері, олардың нарықтық экономиканың даму үлгілерімен байланысы. Салық саясатының мемлекеттің ең негізгі экономикалық саясатын жүзеге асырудағы ролі. Қазақстанның бүгінгі салық саясаты және олардың тиімділігі.

2 бөлім. Меншікке салынатын салықтар

1 тақырып. Көлік құралдарына салынатын салық

Меншікке салынатын салықтардың экономикалық мазмұны және табиғаты. Көлік құралдарына салынатын салықтардың жіктелуіне сипаттама.

Көлік құралдарына салынатын салсалықтың құрылу негіздері. Көлік құралдарына салынатын салықтар реформалаудың негізгі кезеңдері мен олардың мақсаттары. Көлік құралдарына салынатын салықты төлеушілер. Салық салу объектісі. Салық ставкалары: құрылу ерекшеліктері және қолдану механизмі.

2 тақырып. Жер салығы

Жер салығының экономикалық мазмұны және жер салығының жіктелуіне сипаттама. Жерге салық салу кезінде салықтарды реттеу функциясы. Салық салу мақсатындағы жер категориясы. Жер салығының төлеушілері Салық салу объектісі және салық салу базасы. Жер салығын төлемейтін салық төлемейтін тұлғалар. Жекелеген жағдайларда жер салығын төлеушіні айқындау. Жер салығын алудың негіздері. Жер салығының салық ставкаларының құрылымы. Бонитет балы.

3 тақырып. Мүлік салығы

Мүлік салығының экономикалық мәні мен табиғаты. Заңды және жеке тұлғалардың мүлкіне салық салу кезінде салық функцияларын өткізу. Мүлік салығының жіктелуіне жалпы сипаттама. Заңды тұлғалар мен дара кәсіпкерлерге салынатын мүлік салығының құрылу негіздері. Мүлік салығын төлеушілер. Мүлік салығын төлеушілер болып табылмайтын тұлғалар. Жекелеген жағдайларда салық төлеушіні айқындау. Салық салу объектісі. Заңды тұлғалар мен дара кәсіпкерлерге салық салудың объекті бойынша салықтық базасы. Салықты есептеу және төлеу тәртібі. Салық кезеңі. Салық есептілігі.

3 бөлім. Тұтынғанға салынатын салықтар

1 тақырып. Қосылған құн салығы (ҚҚС)

Тұтынғанға салынатын салықтың экономикалық мазмұны мен табиғаты. Қосылған құн салығының экономикалық мәні, жіктелуіне сипаттама. Қазақстанда ҚҚС енгізудің қажеттілігі мен алғы шарттары. ҚҚС артықшылықтары мен кемшіліктері. ҚҚС негізгі құрылымы. ҚҚС төлеушілер: түзету тәртібі және салық есебінен шегерімдер. ҚҚС салу объектісі. Салық салынатын айналым. Салық салынбайтын айналым. Тауарды, қызмет көрсетулерді өткізу орны.

2 тақырып. Акциздер

Акциздер мәні мен экономикалық табиғаты. Акциздер функциялары. Акциздердің даму эволюциясы. Акцизделетін тауарлар тізбесін айқындау ерекшеліктері: мақсаты, критерилері. Салық саясатын жүргізудегі акциздердің ролі.

4 бөлім. Табысқа салынатын салықтар

1 тақырып. Корпоративтік табыс салығы

Қазақстанда заңды тұлғалардың табысына салық салудың дамуы. Корпоративтік табыс салығының экономикалық мазмұны мен салық жүйесіндегі алатын орны (КТС). Корпоративтік табыс салығының құрылу негіздері. Салық салу объектілері және төлеушілер. Салық салу базасын

анықтау тәртібі.

2 тақырып. Жеке табыс салығы

Азаматтардың табысына салық салу жүйесінің эволюциясы және экономикалық мазмұны. Жеке тұлғалардың табысына салық салудың негізгі принциптері. Жеке тұлғалардың табысына салық салудың негізгі принциптері. Жеке табыс салығының құрылу формалары. және мерзімдері.

3 тақырып. Шет елдік заңды және жеке тұлғалардың табыстарына салық салу ерекшеліктері

Халықаралық салық салудың негізгі принциптері. Резиденттікті айқындау тәртібі. Резидент еместер. Резидент еместердің тұрақты мекемесі.

Резидент еместің ҚР-дағы табыстарының түрлері. Салық салынатын табысты айқындау.

4 тақырып. Әлеуметтік салық

Әлеуметтік салықтың мазмұны және экономикалық табиғаты. Қазақстандағы әлеуметтік салықтың дамуы. Әлеуметтік салықтың элементтеріне жалпы сипаттама. Әлеуметтік салықты төлеушілер. Әлеуметтік салық бойынша салық салу объектісін анықтау. Әлеуметтік салық бойынша салық салынатын базаға жатқызылмайтын табыстар. Әлеуметтік салық ставкалары. Әлеуметтік салықты есептеу тәртібі мен төлеу мерзімдері.

5 тақырып. Экспортқа рента салығы. Жер қойнауын пайдаланушыларға салық салу

Рента салығының талаптары және экономикалық мазмұны. Экспортқа салынатын рента салығының элементтеріне сипаттама. Салық салу субъектісі мен объектісі. Экспортқа өткізілетін шикі мұнайдың, газ конденсатына рента салығының есептеу және ставканы қолдану тәртібі. Экспортқа өткізілетін көмірге рента салығы. Салық кезеңдері. Есептілікті табыс ету және төлеу мерзімі.

ҚР жер қойнауын пайдаланушылардың төлемдері және салық жүйесінің дамуы. Жер қойнауын пайдалану бойынша операцияларды жүргізу жөніндегі қызметке салық салу. Жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларға жатпайтын қызметке салық салу. Жер қойнауын пайдалануға арналған келісім-шарттар бойынша бөлек салықтық есепке алуды жүргізудің негізгі принциптері.

5 бөлім. Арнайы санаттардағы салық төлеушілерге арналған арнаулы салық режимдері

1 тақырып. Ойын бизнестеріне салық салу

Ойын бизнесіне салықты бекітудің экономикалық мазмұны. Ойын бизнесі салығын төлеушілер. Салық салу объектісі. Ойын бизнесіне салық салу мөлшерлемесі құрылымының ерекшеліктері. Салық төлеу кезеңдері. Салықты төлеу мерзімі және есептеу тәртібі. Ойын бизнесі салығын төлеушілердің қосымша төлемі. Ойын бизнесі салығын төлеушілердің салық кезеңіндегі

табысының шекті мөлшерлемесі. Қосымша төлемді есептеу және төлеу тәртібі. Салық декларациясын табыс ету мерзімі.

2 тақырып. Шағын бизнес субъектілеріне арналған арнаулы салық режимі (АСР)

Арнаулы салық режимінің экономикалық мазмұны, бекітілуі және мақсаты (АСР). Арнаулы салық режимдерін шағын бизнес субъектілері үшін салалар бойынша таралуы. Арнаулы салық режимін қолдану шарттары. АСР Қазақстанда дамуы. АСР қолдану ерекшеліктері және сипаттамасы.

3 тақырып. Шаруа немесе фермер қожалықтары үшін арнаулы салық режимі

Шаруа немесе фермер қожалықтары үшін арнаулы салық режимінің экономикалық мәні. Ауыл шаруашылығы саласын дамытуды қолдау мақсатында мемлекеттік саясатты жүргізудегі арнаулы салық режимінің ролі.

4 тақырып. Ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіруші заңды тұлғалар мен селолық тұтыну кооперативтері үшін арнаулы салық режимі

Ауыл шаруашылығы өнімдерін өндірушілер үшін арнаулы салық режимдерінің экономикалық мазмұны. Ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіруші заңды тұлғалар мен селолық тұтыну кооперативтері арнаулы салық режимін қолдану шарттары.

6 бөлім. Бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер

5 тақырып. Алымдар, төлемдер және баждар

Алымдар, төлемақылар, баждар және аударымдардың экономикалық мазмұны. Салықтардың, алымдар, төлемақылар, баждар және аударымдардың жалпы және ерекшеленген белгілері.

Ұсынылатын әдебиет: □ұсынылған әдебиет тізіміне сәйкес□

5B050900 «Қаржы» мамандығы күндізгі оқыту түрі СӨЖ мазмұны

№	СӨЖ түрі	Есепнаман ың түрі	Бақылау формасы	Сағат көлем і
1	Дәрістерді талқылау		Сабақта жұмыс істеу	18
2	Тәжірибелік сабаққа дайындау, үй жұмысын істеу	Жұмыс дәптері	Сабақта жұмыс істеу	18
3	Аудиторлық сабаққа кірмеген материалды дайындау	Конспект	Ауызша сұрау	27
4	Бақылау шараларға дайындау		АБ1, АБ2	27
Жинағы				90

10.3 Студенттердің өздік жұмысының мазмұны

1 бөлім. Салықтардың қызмет етуінің теориялық негіздері

1 тақырып. Салықтардың экономикалық мәні мен табиғаты

Салықтардың пайда болуы мен қажеттілігі. Салық формасының эволюциясы. Салықтардың арнайы белгілеріне қарай жіктелуі. Салықтардың ұйымдастырушылық нысанының белгілері. Салықтардың мәні. Салықтардың функциялары. Салықтар экономикалық категория ретінде.

Салықтардың қызмет етуінің себептері мен жағдайлары. Салықтардың міндеті. Салықтардың ұлттық табысты қайта бөлудегі ролі. Салықтардың фискалдық мәні. Салықтарды экономикалық ынталандыру мақсатында қолданылуы.

2 тақырып. Қазақстан Республикасының салық жүйесі: құрылу кезеңдері мен бүгінгі жағдайына сипаттама

«Салық жүйесі» ұғымының экономикалық мазмұны. Салық жүйесінің құрылымы. Үйлесімді салық жүйесінің принциптері. Салық жүйесінің ерекше сипаты, артықшылығы мен кемшіліктері. Салық жүйесі функцияларына жалпы сипаттама. Салық салу міндеттемесінің принциптері. Салық салудың әділдігі принципі.

3 тақырып. Салық саясаты және оның мемлекетіміздің экономикалық саясатындағы алатын орны. Салық механизмі.

Салық саясатының экономикалық мазмұны. Салық саясатының мақсаты мен міндеттері. Салық саясаты мемлекеттің экономикалық қаржылық және фискалдық саясатының құрамдас бөлігі. Салық саясатының экономиканы дамыту ерекшеліктері мен өзара байланысы. Қазақстанда салық саясатының қалыптасуы мен ерекшеліктері. Салық саясатының типтері, олардың нарықтық экономиканың даму үлгілерімен байланысы. Салық саясатының мемлекеттің ең негізгі экономикалық саясатын жүзеге асырудағы ролі. Қазақстанның бүгінгі салық саясаты және олардың тиімділігі.

2 бөлім. Меншікке салынатын салықтар

1 тақырып. Көлік құралдарына салынатын салық

Меншікке салынатын салықтардың экономикалық мазмұны және табиғаты. Көлік құралдарына салынатын салықтардың жіктелуіне сипаттама. Көлік құралдарына салынатын салықтың құрылу негіздері. Көлік құралдарына салынатын салықтар реформалаудың негізгі кезеңдері мен олардың мақсаттары. Көлік құралдарына салынатын салықты төлеушілер. Салық салу объектісі. Салық ставкалары: құрылу ерекшеліктері және қолдану механизмі.

2 тақырып. Жер салығы

Жер салығының экономикалық мазмұны және жер салығының жіктелуіне сипаттама. Жерге салық салу кезінде салықтарды реттеу функциясы. Салық салу мақсатындағы жер категориясы. Жер салығының төлеушілері Салық салу

объектісі және салық салу базасы. Жер салығын төлемейтін салық төлемейтін тұлғалар. Жекелеген жағдайларда жер салығын төлеушіні айқындау. Жер салығын алудың негіздері. Жер салығының салық ставкаларының құрылымы. Бонитет балы.

3 тақырып. Мүлік салығы

Мүлік салығының экономикалық мәні мен табиғаты. Заңды және жеке тұлғалардың мүлкіне салық салу кезінде салық функцияларын өткізу. Мүлік салығының жіктелуіне жалпы сипаттама. Заңды тұлғалар мен дара кәсіпкерлерге салынатын мүлік салығының құрылу негіздері. Мүлік салығын төлеушілер. Мүлік салығын төлеушілер болып табылмайтын тұлғалар. Жекелеген жағдайларда салық төлеушіні айқындау. Салық салу объектісі. Заңды тұлғалар мен дара кәсіпкерлерге салық салудың объекті бойынша салықтық базасы. Салықты есептеу және төлеу тәртібі. Салық кезеңі. Салық есептілігі.

3 бөлім. Тұтынғанға салынатын салықтар

1 тақырып. Қосылған құн салығы (ҚҚС)

Тұтынғанға салынатын салықтың экономикалық мазмұны мен табиғаты. Қосылған құн салығының экономикалық мәні, жіктелуіне сипаттама. Қазақстанда ҚҚС енгізудің қажеттілігі мен алғы шарттары. ҚҚС артықшылықтары мен кемшіліктері. ҚҚС негізгі құрылымы. ҚҚС төлеушілер: түзету тәртібі және салық есебінен шегерімдер. ҚҚС салу объектісі. Салық салынатын айналым. Салық салынбайтын айналым. Тауарды, қызмет көрсетулерді өткізу орны.

2 тақырып. Акциздер

Акциздер мәні мен экономикалық табиғаты. Акциздер функциялары. Акциздердің даму эволюциясы. Акцизделетін тауарлар тізбесін айқындау ерекшеліктері: мақсаты, критерилері. Салық саясатын жүргізудегі акциздердің ролі.

4 бөлім. Табысқа салынатын салықтар

1 тақырып. Корпоративтік табыс салығы

Қазақстанда заңды тұлғалардың табысына салық салудың дамуы. Корпоративтік табыс салығының экономикалық мазмұны мен салық жүйесіндегі алатын орны (КТС). Корпоративтік табыс салығының құрылу негіздері. Салық салу объектілері және төлеушілер. Салық салу базасын анықтау тәртібі.

2 тақырып. Жеке табыс салығы

Азаматтардың табысына салық салу жүйесінің эволюциясы және экономикалық мазмұны. Жеке тұлғалардың табысына салық салудың негізгі принциптері. Жеке тұлғалардың табысына салық салудың негізгі принциптері. Жеке табыс салығының құрылу формалары. және мерзімдері.

3 тақырып. Шет елдік заңды және жеке тұлғалардың табыстарына

салық салу ерекшеліктері

Халықаралық салық салудың негізгі принциптері. Резиденттікті айқындау тәртібі. Резидент еместер. Резидент еместердің тұрақты мекемесі.

Резидент еместің ҚР-дағы табыстарының түрлері. Салық салынатын табысты айқындау.

4 тақырып. Әлеуметтік салық

Әлеуметтік салықтың мазмұны және экономикалық табиғаты. Қазақстандағы әлеуметтік салықтың дамуы. Әлеуметтік салықтың элементтеріне жалпы сипаттама. Әлеуметтік салықты төлеушілер. Әлеуметтік салық бойынша салық салу объектісін анықтау. Әлеуметтік салық бойынша салық салынатын базаға жатқызылмайтын табыстар. Әлеуметтік салық ставкалары. Әлеуметтік салықты есептеу тәртібі мен төлеу мерзімдері.

5 тақырып. Экспортқа рента салығы. Жер қойнауын пайдаланушыларға салық салу

Рента салығының талаптары және экономикалық мазмұны. Экспортқа салынатын рента салығының элементтеріне сипаттама. Салық салу субъектісі мен объектісі. Экспортқа өткізілетін шикі мұнайдың, газ конденсатына рента салығының есептеу және ставканы қолдану тәртібі. Экспортқа өткізілетін көмірге рента салығы. Салық кезеңдері. Есептілікті табыс ету және төлеу мерзімі.

ҚР жер қойнауын пайдаланушылардың төлемдері және салық жүйесінің дамуы. Жер қойнауын пайдалану бойынша операцияларды жүргізу жөніндегі қызметке салық салу. Жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларға жатпайтын қызметке салық салу. Жер қойнауын пайдалануға арналған келісім-шарттар бойынша бөлек салықтық есепке алуды жүргізудің негізгі принциптері.

5 бөлім. Арнайы санаттардағы салық төлеушілерге арналған арнаулы салық режимдері

1 тақырып. Ойын бизнестеріне салық салу

Ойын бизнесіне салықты бекітудің экономикалық мазмұны. Ойын бизнесі салығын төлеушілер. Салық салу объектісі. Ойын бизнесіне салық салу мөлшерлемесі құрылымының ерекшеліктері. Салық төлеу кезеңдері. Салықты төлеу мерзімі және есептеу тәртібі. Ойын бизнесі салығын төлеушілердің қосымша төлемі. Ойын бизнесі салығын төлеушілердің салық кезеңіндегі табысының шекті мөлшерлемесі. Қосымша төлемді есептеу және төлеу тәртібі. Салық декларациясын табыс ету мерзімі.

2 тақырып. Шағын бизнес субъектілеріне арналған арнаулы салық режимі (АСР)

Арнаулы салық режимінің экономикалық мазмұны, бекітілуі және мақсаты (АСР). Арнаулы салық режимдерін шағын бизнес субъектілері үшін салалар бойынша таралуы. Арнаулы салық режимін қолдану шарттары. АСР Қазақстанда дамуы. АСР қолдану ерекшеліктері және сипаттамасы.

3 тақырып. Шаруа немесе фермер қожалықтары үшін арнаулы салық режимі

Шаруа немесе фермер қожалықтары үшін арнаулы салық режимінің экономикалық мәні. Ауыл шаруашылығы саласын дамытуды қолдау мақсатында мемлекеттік саясатты жүргізудегі арнаулы салық режимінің ролі.

4 тақырып. Ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіруші заңды тұлғалар мен селолық тұтыну кооперативтері үшін арнаулы салық режимі

Ауыл шаруашылығы өнімдерін өндірушілер үшін арнаулы салық режимдерінің экономикалық мазмұны. Ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіруші заңды тұлғалар мен селолық тұтыну кооперативтері арнаулы салық режимін қолдану шарттары.

6 бөлім. Бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер

5 тақырып. Алымдар, төлемдер және баждар

Алымдар, төлемақылар, баждар және аударымдардың экономикалық мазмұны. Салықтардың, алымдар, төлемақылар, баждар және аударымдардың жалпы және ерекшеленген белгілері.

СӨЖ тапсырмаларын орындау және тапсыру жөніндегі және «Салық және салық салу» пәні бойынша 5B050900 «Қаржы» мамандығы бойынша іштей оқу нысанындағы студенттерге арналған бақылау шараларының күнтізбелік кестесі

1 рейтинг (4 семестр)										
Апталар		1	2	3	4	5	6	7	8	Барлығы
Апта ішіндегі максды балл		10	10	20	10	10	10	20	10	100
Дәрістерге қатысу және дайындалу	СӨЖ түрі/есеп беру нысаны	ДҮТ 1,2	ДҮТ 3,4	ДҮТ 5,6	ДҮТ 7,8	ДҮТ 1,2	ДҮТ 3,4	ДҮТ 5,6	ДҮТ 7,8	16
	Бақылау нысаны	Қ	Қ	Қ	Қ	Қ	Қ	Қ	Қ	
	Макс.балл	2	2	2	2	2	2	2	2	
Практикалық сабақтарға қатысу және дайындалу	СӨЖ түрі/есеп беру нысаны	ПҮТ 1,2	ПҮТ 3,4	ПҮТ 5,6	ПҮТ 7,8	ПҮТ 1,2	ПҮТ 3,4	ПҮТ 5,6	ПҮТ 7,8	32
	Бақылау нысаны	Қ	Қ	Қ	Қ	Қ	Қ	Қ	Қ	
	Макс.балл	4	4	4	4	4	4	4	4	
Материалды өздігінен меңгеру	СӨЖ түрі/есеп беру нысаны		О		О		О			32
	Бақылау нысаны				ӨОҮТ 1		ӨОҮТ 2		ӨОҮТ 3	
	Макс.балл	4	4	4	4	4	4	4	4	
Пән тақырыптары бойынша білімді бақылау	СӨЖ түрі/есеп беру нысаны			КЖБ Ж1				КЖБ Ж	Ж	20
	Бақылау нысаны			К				К		
	Макс.балл			6				6	8	
2 рейтинг (4семестр)										
Апталар		9	10	11	12	13	14	15		Барлығы
Апта ішіндегі максды балл		10	10	25	10	11	12	22		100
Дәрістерге қатысу және дайындалу	СӨЖ түрі/есеп беру нысаны	ДҮТ 9	ДҮТ 10	ДҮТ 11	ДҮТ 12,1 3	ДҮТ 14	ДҮТ 15,1 6	ДҮТ 17		14
	Бақылау нысаны	Қ	Қ	Қ	Қ	Қ	Қ	Қ		
	Макс.балл	2	2	2	2	2	2	2		
Практикалық сабақтарға қатысу және дайындалу	СӨЖ түрі/есеп беру нысаны	ПҮТ 9	ПҮТ 10	ПҮТ 11	ПҮТ 12,1 3	ПҮТ 14	ПҮТ 15,1 6	ПҮТ 17		28
	Бақылау нысаны	Қ	Қ	Қ	Қ	Қ	Қ	Қ		
	Макс.балл	4	4	4	4	4	4	4		
Материалды өздігінен меңгеру	СӨЖ түрі/есеп беру нысаны		О		О		О			34
	Бақылау нысаны				ӨОҮТ 1		ӨОҮТ 2			
	Макс.балл	5	5	5	5	5	5	4		
Пән тақырыптары бойынша білімді бақылау	СӨЖ түрі/есеп беру нысаны									24
	Бақылау нысаны		Ж		Ж			Ж		
	Макс.балл		8		8			8		

Шартты белгілеулер: 1 ДҮТ – №1 дәрісті дайындау үшін берілетін үй тапсырмасы; Қ – оқу үрдісіне қатысу; ПҮТ 1 – №1 практикалық сабақтарға дайындалу үшін үй тапсырмасы; 1 зертхҮТ – №1 зертханалық сабаққа дайындалу үшін үй тапсырмасы; Д – рұқсат қағазы; Е – есеп;

Кафедра меңгерушісі _____ Н. С. Кафтункина 20__ ж. «_____»

11 Курстың саясаты

Оқу процесіне қатысу дегеніміз сабақтарға қатысу, белсенді болу, берілген тапсырмаларды және үй тапсырмаларын уақытысында орындау және тапсыру. Сабаққа қалмау тиіссіз. Біз жұмыстарға кешікпеу сізді сұраймыз, дәл осылай қалай мынау жұмыстардың уақытына сіздердің курстастарыңыздың нормалы жұмысына кедергі жасайды. Кәрез телефондар өшірілген болу тиісті.

Мен келесі айып баллдарды орнатамын:

- дәріс сабаққа дәлелді себептерсіз қатыспаған үшін осы сабақтың түріне есептейтін бәрі баллдар шешіледі. Егер студент сабаққа дәлелді себеппен келген жоқ, онда ол оқытушыға келмеген дәрістің конспектісін береді. Осы конспект үшін ол 1 баллды ала алады;

- тәжірибелік сабағында дәлелдік себептерсіз болмау – осы сабақтың түріне есептейтін бәрі баллдар шешіледі. Егер студент сабаққа дәлелді себеппен келген жоқ, онда ол оқытушыға орындалған тәжірибелік сабақтың конспектісін береді. Осы конспект үшін ол 2 балл ала алады.

- сабаққа кешеуілдеп келгені үшін 0,5 балл төмен бағаланады.

Семестрде екі аралық бақылау өткізіледі: сегізінші және он бесінші апталарында. Ол бақылау жұмыс арқылы өткізіледі. Аралық бақылау сәйкестік блоктың материалдары бойынша өткізіледі. Егер студент аралық бақылауда болмаса, ол оны оқытушымен айтылған уақытысында тапсыра алады. Бірақ онда аралық бақылауынан алынған баллдар 0,7 коэффициентке көбейеді.

Аралық бақылау 100 балға тең. Аралық бақылауға ағымды үлгерім балдары болған студенттер жіберіледі.

(1,2) Рейтинг келесі формула бойынша есептеледі

$$(1,2) P = (1,2)AY*0,7 + (1,2)AB*0,3$$

Егер студент аралық бақылаудан 50 кем балл алса, рейтинг анықталмайды. Сонда декан АБ тапсыруының жеке мерзімін белгілейді.

Емтиханға рұқсат (PP) алу келесі формула бойынша есептеледі

$$PP = (1P + 2P)/2 *0,7$$

Егер студент рейтинг рұқсатынан (PP) 50 баллдан кем

алса, емтиханға жібарілмейді. Қорытынды баға (ҚБ) рейтинг рұқсаттың (РРСҮ) және емтиханның қорытынды бақылауының (ЕҚСҮ) салмақтық үлестерінен құралады. ҚБ келесі формала бойынша есептеледі

$$ҚБ = РР*0,6 + ЕҚ*0,4$$

Салмақтық үлес Университетін Ғылыми Кеңесімен жылсайын бекітіледі.

ҚБ 50 кем болса, студент ақылы түрде пәнді қайта оқиды. Емтихан тест арқылы өткізіледі. Емтиханда алынатын максималды балл - 100 балл, бір сұрақ 3 баллмен бағаланады.

Әдебиеттер тізімі

Негізгі

- 1 ҚР Салық кодексі 1.01.2010 ж
- 2 Салық органдарының бақылау қызметі : оқу құралы [кәсіптік бастауыш және орта білім беру ұйымдарына ұсынылған Нұржанова, Б., Крамаренко, Т. - Астана : Фолиант, 2008
- 3 Салықтық бақылау: теориясы және жүргізу әдісі : оқулық . Қалдыбаев, Е. Қ., Маткаримова, Л. М. Алматы : Дәуір, 2011

Қосымша

- 1 Салық жүйесінің негіздері : оқу құралы [кәсіптік бастауыш және орта білім беру ұйымдарына ұсынылған] Бекболсынова, А. С. Астана : Фолиант, 2007
- 2 Салық жүйесінің негіздері : оқу құралы [кәсіптік бастауыш және орта білім беру ұйымдарына ұсынылған] Бекболсынова, А. С. Астана : Фолиант, 2007
- 3 Салық және салық салу : [оқулық кәсіптік бастауыш және орта білім беру ұйымдарына ұсынылған] Крамаренко, Т. Н., Қомбарова, А. М. Астана : Фолиант, 2007
- 4 Қазақстандық кәсіпорындардағы салық салу, салық есебі мен есептілігін ұйымдастыру : оқу құралы Жақыпбеков, Д. С. Алматы : Экономика, 2009.